

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Saksb.: Gunn Skjerve
e-post: fmnogus@fylkesmannen.no
Tlf: 75531677
Vår ref: 2016/2955
Deres ref:
Vår dato: 19.07.2016
Deres dato:
Arkivkode: 630

Høringssvar - endringer i opplæringsloven og friskoleloven - nytt kapittel om elevenes skolemiljø

Innledning

Fylkesmannen viser til høringsbrev av 20. april 2016.

Fylkesmannen i Nordland støtter departementet i at det må være et mål å forenkle regelverket som skal sikre elevenes rett til et godt skolemiljø, og at skoler skal sørge for at negativ atferd blir stanset.

Vi er opptatt av at endringene må gjøre dagens praksis enklere å forstå for både elever og foreldre og sikre en rask, trygg og god håndtering fra skolene.

I gjennomgangen av høringsnotatet har vi drøftet hvordan dagens lovverk har ivaretatt elevene og om hvordan det eventuelt nye lovverket ville ha virket. Med tanke på de relativt få klagene på det psykososiale miljøet Fylkesmannen mottar sett i lys av svarene i elevundersøkelsen, mener vi at dagens lovverk i all hovedsak virker etter intensjonen. Men i de vanskelige sakene, og det er de som kommer til oss, ser vi at skolene har utfordringer.

I vår vurdering har vi vært opptatt av at lovverket vil være enkelt å forstå både for elever, foreldre og skoler/kommuner. Videre at det skal ivareta den individuelle retten til elevene og sikre at skolene håndterer henvendelser på en profesjonell og effektiv måte. Vi har underveis drøftet mye opp mot de konkrete sakene vi har hatt, og vurdert om disse ville kunne ha blitt løst på en enklere og bedre måte med de foreslåtte endringene.

Våre uttalelser til de nye lovtekstene

§ 9 A-1 Virkeområde for kapitlet

Vi merker oss at kapittel 9 A-1 også skal gjelde for leksehjelp- og skolefritidsordninger. Det ser vi på som riktig, da vår erfaring er at i all hovedsak foregår disse aktivitetene i regi av og i samme bygg som skoleaktivitetene. Det gjelder både lokaler og ansatte. Personer som er ansatt i skolefritidsordningen er som regel de samme som også har oppgaver sammen med det pedagogiske personalet i skoletida. Ved mange skoler er det et utstrakt samarbeid mellom skole og SFO. De fleste organiserer leksehjelpen i regi av skolefritidsordningen og et skille i regler og lovverk mener vi vil være en oppstyking av det helhetlige tilbudet vi skal gi våre elever. For barn og foreldre mener vi det er helt naturlig å se på både leksehjelp og skolefritidsordningen som en forlengelse av skoledagen. Ulike regler for dette mener vi kan

bidra til sektorisering av barn, og som vil gå på tvers av målet om samarbeid om barn og unge. De samme regler for leksehjelp og skolefritidsordninger mener vi vil bidra til enklere og tryggere regelverkforståelse for alle parter. Med dette som bakgrunn, stiller vi spørsmål ved hvorfor §§ 9 A-9 og 9 A-10 skal unntas fra kapittel 9A i skole- og leksehjelpordningen. Vi ser det som lite hensiktsmessig at skolens SFO-tilbud skal ha andre regler og sanksjonsmuligheter enn skolen. I arbeidet med å samhandle våre tjenester mot barn og unge for å sikre et helhetlig tilbud, vurderer vi det som hensiktsmessig at også disse paragrafene skal gjelde for lekse- og skolefritidsordningen.

§ 9 A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Vi støtter forslaget om en endring i begrepsbruken fra psykososialt miljø til skolemiljø. Dette begrepet er etter vår oppfatning og erfaringer et mer forståelig og enklere begrep. Ikke bare for elever og foreldre, men også for ansatte i skolene. Gjennom tilsyn har vi erfart at begrepet *psykososialt miljø* heller ikke er vanlig å bruke blant de ansatte, men at dette allerede blir erstattet med begrepet skolemiljø.

Det er positivt at begrepet *krenking* er tatt med i lovteksten. Erfaringer har vist at mange skoler har oppfattet nåværende kapittel 9 A-1 til kun å gjelde *mobbing*. Det har medført at skoler ikke har iverksatt tiltak eller tatt henvendelser nok på alvor.

Vi støtter departementet sitt syn om at *trygt og godt* vil være begreper som favner godt om elevenes rettigheter, og som er enkelt å forstå for alle parter. Vi er enige i at *trygt* kan oppfattes som snevrere enn *godt*. Vi vurderer også at *godt* ikke nødvendigvis innebærer *trygt*. Vi støtter derfor forslaget om at begge begrepen bør være med i lovteksten.

Sosial tilhørighet er en viktig forutsetning for læring og trivsel. Vi kunne ønske at loven ivaretok dette slik at det kommer tydelig fram, gjerne med en tilføyelse: *skolemiljøet er trygt og godt når eleven opplever trygghet, sosial tilhørighet og vern om sin sosiale integritet...*

Departementet foreslår å videreføre at retten til et godt skolemiljø skal *fremme* helse, trivsel og læring. Det er spesielt med tanke på ansvaret skolen ilegges med at den skal *fremme elevenes helse*, vi har erfart kan være en utfordring for skoler og foreldre/elever å ha en omforent forståelse av hva betyr, og hvor langt skolens ansvar skal strekke seg. I veiledningsmateriellet bør det framkomme kriterier/utdypende forklaringer til dette. Nasjonale standarder for helsefremmende skoler kan være kriterier som kan nyttes som grunnlag for hva som ligger til forpliktelsen om at skolemiljøet skal *fremme* helsen til elevene.

Vi merker oss at departementet under forklaringen til lovteksten uttaler: *Det avgjørende er om krenkelsen kan oppleves plagsomme eller krenkende...* Vi ber departementet vurdere om dette begrepet er godt egnet. Med tanke på at det er elevens subjektive opplevelse som skal vektlegges, vurderer vi dette begrepet til å kunne sette terskelen noe lavt. Dette vil gjelde spesielt i de vanskelige klagene, der vi har erfaringer med at det er vanskelig for elever/foreldre å bli fornøyde nesten uansett hva skolen foretar seg. Vi vurderer det slik at for skolene kan det bli utfordringer å imøtekomme med gode løsninger dersom elever/foreldre skal kunne legge seg på en forståelse om at noe er «plagsomt».

§ 9 A-3 Systematisk arbeid

Vi støtter departementet i at det er viktig, men etter våre erfaringer også nødvendig, å lovfeste et krav om systematisk og planmessig arbeid for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø. Vi har sett at det er på skoler som har gode systemer og planer, samt godt

samarbeid med heimen, at saker raskest løses på lokalt nivå. I tillegg til det systematiske arbeidet, er det helt nødvendig med plikter som retter seg mot enkelthendelser og enkeltelever.

§ 9 A-4 Aktivitetsplikt for å sikre et godt og trygt psykososialt skolemiljø

Vi er helt enige i at det må være et mål at alle saker om krenkelser best løses på den enkelte skole. Med tanke på at relativt få klagesaker havner hos Fylkesmannen, vurderer vi det slik at dette også er tilfelle. Til grunn for det, ligger en oppfatning om at skolene selv ønsker å ivareta sine elever på en best mulig måte. Blant våre erfaringer er at skolene straks de blir kjent med enkeltsaker og som en del av det forebyggende arbeidet, i stor grad gjennomfører det som nå foreslås i en ny aktivitetsplikt. At alle tilsatte ved skolen skal ha et ansvar for å følge med og varsle, tror vi er hensiktsmessig. Det er mange som ser, og skal vi komme krenkelser og mobbing til livs, er det viktig at alle som ser bryr seg og tar et ansvar. Det innebærer at vi mener ansatte som vaktmester, kontorpersonell, renholdere som i vesentlig del av dagen oppholder seg der elevene ferdes, må omfattes av loven. Et minimum må være en varslingsplikt.

Fylkesmannen i Nordland har inngående drøftet dagens ordning med kravet til å fatte enkeltvedtak. Vi har ulike erfaringer og syn på om ordningen virker etter sin hensikt, eller om den bidrar til å forsinke løsninger i saker og i verste tilfeller kan virke konfliktopptrappende. Vi er av den oppfatning at begge deler kan være tilfelle, og at det derfor er særdeles viktig å sørge for at en eventuell ny ordning *faktisk* erstattes med en bedre ordning.

Departementets vurderinger av hvorfor enkeltvedtak ikke fungerer etter sin hensikt, vurderer vi som gode i flere av våre saker. Likevel har vi erfaringer som tilsier at plikten til å fatte enkeltvedtak også fungerer godt. I tråd med at det er skolen selv som er nærmest til å vurdere når og hvordan saker skal løses, er det ikke udelt negativt at det er skolen selv som fatter vedtak der den også må ta stilling til om retten er brutt eller ikke. Det framgår av det nye lovforslaget en plikt til å iverksette tiltak, men vi ser ikke at det kommer tydelig fram om skolen må ta stilling til om retten er brutt. Dersom skolen mener retten ikke er brutt, vil den mest sannsynlig heller ikke sette inn tiltak. Om da saker vil bli løst raskt og effektivt kan bli en utfordring.

At enkeltvedtak ikke har fungert optimalt, tror vi like mye kan handle om holdninger og motivasjon blant tilsatte i skolen samt manglende kunnskap om hvilke tiltak som vil virke. Vår erfaring er ikke at skolene bruker tid og ressurser på å utforme et enkeltvedtak riktig på bekostning av handling og tiltak. Vi ser heller at det er slik at når saker ikke løses og krenkelser ikke stopper, hender det at enkeltvedtakene kommer for sent. Deretter går det ofte mye tid til at elever/foreldre klager på vedtaket til skolen, som igjen imøtekommer med noen endringer uten at saker løses. Da virker det utmattende for foreldre og elever at ingen instans utenfor bidrar i arbeidet.

Vi har opplevd at *retten til enkeltvedtak* ikke er godt nok kjent hverken i skolene eller blant elever/foreldre. Dette ser vi imidlertid en endring i. Skoler er i dag mer bevisste på sine plikter og elevenes rettigheter enn for bare få år siden. Vi mener at Fylkesmannen gjennom sine møter med skolene, Felles nasjonalt tilsyn om elevenes rett til et godt psykososialt miljø i perioden 2010-2014, fagsamlinger og gjennom råd og veiledning har bidratt til en mye bedre kjennskap til loven og lovforståelsen. Mao en positiv utvikling.

Vi opplever også at flere og flere foreldre er kjent med loven. Gjennom vår veiledning har vi erfart at skoler gjennom et enkeltvedtak har gitt elever og foreldre en opplevelse av å bli tatt på alvor. I slike tilfeller har skolens enkeltvedtak virket konfliktdempende. Vedtakene viser også tydelig klageadgangen for elevene/foreldrene. En ny ordning må sikre at anledning til å «klage» til en uavhengig instans blir like god som før. Slik det framkommer i ny aktivitetsplikt, skal elever/foreldre «melde» til fylkesmannen dersom de mener skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten. Når Fylkesmannen da skal ta stilling til om aktivitetsplikten er oppfylt, er vi usikre på om dette vil oppfattes som raskt, trygt og enkelt med tanke på å få satt en stopper for krenkelser.

Vi mener det er positivt at undersøkelsesplikten strekker seg også noe utenfor skolen, uten at skolen skal ha ansvar for alle hendelser utenom skoletid. Men vi har erfart at hendelser utenfor skolen henger sammen med elevens skolemiljø. Utgangspunktet for skolene må være at barn er 24-timers barn og at ikke alle hendelser utenom skolen kan avfeies som «ikke vårt ansvar». Dette vurderer vi som viktig i de alvorlige sakene som går over tid, og ikke nødvendigvis enkelthendelser som skal løses der og da.

Vi ser det også som positivt at departementet vektlegger at «det skal nytte å si fra». I de komplekse sakene er det nettopp dette vi opplever foreldre og elever mener ikke skjer. At plikten til å undersøke når elever sier fra framkommer av lovteksten er bra. Fylkesmannen i Nordland støtter den tydelige plikten til å *sette en stopper* for krenkelser, og de ansattes plikt til å undersøke og varsle. På den måten blir plikten til å følge med en del av det systematiske, kontinuerlige og forebyggende arbeidet. Mer utydelig mener vi det blir når det står «sørge for at eleven *kan ha* det godt på skolen». Gjennom denne ordbruken mener vi loven tar et forbehold og setter begrensninger i den individuelle retten. Et skjerpet ansvar for å ivareta sårbare elever vil kunne stå i motstrid til det departementet ellers sier om dette. Erfaringer viser at skoler mener de har gjort nok, og med det skyver ansvaret over på eleven, noe vi mener er uheldig.

På den annen side, ser vi også at det i noen tilfeller kan være nødvendig med et lite «forbehold». I krevende klagesaker ser vi at foreldre og skole er uenige om eleven har det godt eller ikke. Skolens tiltak og gjennomføring av disse er også ofte gjenstand for uenigheter. Skoler opplever noen ganger at det stilles urimelige krav basert på den individuelle retten, og med det som bakgrunn kan det være nødvendig med et lite forbehold. Likevel vurderer vi det som mer hensiktsmessig enn å ta forbehold, at skolene i slike tilfeller ber en uavhengig instans, f.eks. PP-tjenesten om å avhjelpe med observasjoner og samtaler med eleven. Da vil en kunne få mulighet til å vurdere elevens skolemiljø som godt, selv om foreldrene ikke er enige. Skolene skal være den profesjonelle parten i disse sakene. Når konfliktnivået toppe seg, ser vi dessverre at skolens bevissthet om dette svekkes. Elevens mangel på et godt skolemiljø overføres til en konflikt mellom skole og hjem der utenforliggende hensyn trekkes inn. Vi mener at «vanskelige» foreldre må skolene kunne håndtere på en profesjonell måte, og ikke «gi opp» eleven ved å si at de har «gjort det de kan». Skolens mål kan ikke være mindre enn at alle elever skal ha det trygt og godt mens de er på skolen. Lovteksten må derfor svare til elevenes rett. Vi foreslår at ordlyden skal være «...sørge for at eleven *har* det trygt og godt på skolen». Det kan imidlertid tilføyes et forbehold om hva som vil være mulig for skolen, noe som kan utdypes i forarbeidene.

Det er viktig at skoler har en rutine for meldeplikt slik at skoleledelsen tidlig er informert om hendelser. Samtidig må ikke meldeplikten ha en så lav terskel at ikke den enkelte lærer kan løse saker på lavest mulig nivå. Det samme må gjelde skoleleders meldeplikt til skoleeier.

Begrepene *om det trengs* og *i alvorlige tilfeller* ivaretar skolenes pedagogiske skjønn og egne fastsatte rutiner for varsling.

En skjerpet aktivitetsplikt når ansatte krenker mener vi er positivt. Her mener vi at prinsippet om å undersøke og at skolen ved rektor må iverksette tiltak, skal gjelde. Vi er imidlertid ikke sikker på om at alle krenkelser nødvendigvis skal meldes til skoleeier. Det kan medføre at terskelen for å melde fra blir for høy, og at tiltak på skolen som bl a kollegaveiledning ikke lar seg gjennomføre. Skoleledelsen må ha et særskilt ansvar for å sørge for at alle krenkelser fra ansatte umiddelbart stopper.

§ 9 A-5 Oppfølging av at skolen har brutt aktivitetsplikten sin

FMNO støtter fullt ut departementets forslag om at Fylkesmannen skal være håndhevingsorgan i saker som gjelder det psykososiale skolemiljøet. Slike saker omhandler ofte andre områder også, f eks spesialundervisning. Lokal tilstedeværelse og lokalkunnskap mht alle de øvrige sakene vi møter kommunene i, vurderer vi som betydningsfulle og nødvendige for å sikre helheten og god saksbehandling. På den måten blir eksisterende kompetanse utnyttet best mulig.

Dersom plikten til å fatte enkeltvedtak bortfaller, vil også viktig dokumentasjon kunne bortfalle. Departementet forventer og legger til grunn at skolene har en egeninteresse i å dokumentere hva de har vurdert og gjort i en enkeltsak. I tillegg vises det til det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling om plikt til å notere opplysninger som har betydning. Ulovfestet forvaltningsmessige prinsipp vet vi ikke alltid er godt kjent på skolene. Vi erfarer også at skoler kan ha liten eller ingen dokumentasjon i saker som omhandler skolemiljøet til elevene. Ofte vises det til det generelle arbeidet ved skolen. Selv om dokumentasjonsplikten ikke må ta fokus fra handlingsplikten, mener vi det må være en tydelig dokumentasjonsplikt for skolene. Det vil kunne sikre rask innhenting av dokumentasjon, som igjen vil kunne sørge for enklere og raskere saksbehandling både for skolen selv og Fylkesmannen når foreldre/elever melder saken til Fylkesmannen.

Slik vi leser endringsforslaget innebærer det en vesentlig endring i Fylkesmannens rolle. Den nåværende klageretten erstattes med at foreldre kan *melde* saken til Fylkesmannen dersom de mener skolen har brutt aktivitetsplikten. Vi er usikre på om denne lovteksten gir klarere beskjed til elever/foreldre om saksgang og hva de kan forvente. Vi foreslår derfor en konkret endring av teksten i første ledd; *Dersom eleven eller foreldra har tatt opp med skulen at eleven ikkje har eit godt psykososialt skulemiljø, og at skulen ikkje har gjort nok for å sikre dette, kan dei melde saka til Fylkesmannen*». Det vil også medføre at foreldre ikke opplever å bli avvist av Fylkesmannen, noe som kan oppleves utmattende. Foreldre og elever som er i en sårbar situasjon, vil kunne oppleve en lovtekst slik den framstår i forslaget som særdeles avvisende.

Vi er usikre på om begrepet *aktivitetsplikt* er et forståelig og godt begrep. Det er som regel ikke mangel på aktivitet, men mer viktig er kvaliteten på aktiviteten og om aktiviteten faktisk løser problemet. I flere saker ser vi også manglende vilje og holdninger som bremsende for å komme fram til gode løsninger. Aktivitetsplikten omfatter til sammen seks områder, derav plikten til å iverksette tiltak. Vi mener det er for lite fokus på om skolen har iverksatt egnede og tilstrekkelige tiltak som skal sørge for at elevens rett til et godt skolemiljø blir ivarettatt. Det bør derfor komme fram at Fylkesmannens vurdering ikke bare skal knyttes til om skolen har gjennomført sin aktivitetsplikt, men også til om eleven har fått sin rett oppfylt.

FMNO opplever at det blir uklart om når og hva det skal fattes enkeltvedtak om. Vi ser det som unaturlig å ha et skille mellom pålegg om retting og pålegg om tiltak, der kun det sistnevnte anses som enkeltvedtak. Dersom en skole får pålegg om retting, mener vi det må medføre noen tiltak. Med hensyn til andre forskrifter som ikke skiller mellom dette, stiller vi spørsmål ved hvorfor departementet gjør dette her. Vi er også usikre på hva departementet mener når det i lovteksten står; *Kjem fylkesmannen til at skolen har brote plikta etter 9A-4, KAN fylkesmannen vedta pålegg om tiltak og pålegg om retting*. Dersom vi har funnet at en skole har brutt plikten, mener vi det må ligge implisitt at det må komme et pålegg for å nå målet om å sikre elevens rett til et godt skolemiljø. Det er positivt at det skal settes en frist for gjennomføringen av eventuelle pålegg. Det er i samsvar med andre pålegg vi gir.

Forslaget til ny 9 A-5 innebærer at Utdanningsdirektoratet blir klageinstans for Fylkesmannen sine avgjørelser og vedtak. Vi er enige i at barnets beste skal vektlegges og at det må tas hensyn til tidsforløpet i den enkelte sak, men mener det er naturlig at Udir skal kunne prøve alle sider ved saken. Dette med bakgrunn i at retten til et trygt og godt skolemiljø er en individuell rett. Om overprøvingen her begrenses til Fylkesmannens saksbehandling og lovtolkning, vil det kunne medføre at den individuelle retten ikke ivaretas tilstrekkelig, og at klageadgangen ikke blir reell. I all hovedsak mener vi at dersom klager får medhold i klagen, må Udir prøve alle sider ved saken og ikke *velge* å sende den tilbake til Fylkesmannen.

Blant annet gjennom læringsmiljøsatsingen til Udir og nettsiden, legges det vekt på at en viktig faktor for et godt læringsmiljø handler om godt samarbeid mellom hjem og skole. Det er skolen som skal ha et hovedansvar for dette samarbeidet, og som skal være den profesjonelle part. Gjennom den måten klageordningen nå tenkes gjennomført, at skoleeier skal kunne klage på Fylkesmannens vedtak om pålegg om tiltak, vurderer vi til at skole og hjem lettere kan bli motparter. Det understrekes også når det i høringsutkastet viser til saker som blir avgjort i skoleeiers *disfavør*. Skolen skal til en hver tid ha elevens beste for øyet, og ikke ha noen egeninteresse i å «vinne en avgjørelse». Vi vurderer også denne klageordningen til at den kan forsinke skoler i prosessen med å iverksette tiltak.

§ 9 A-8 Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Ved en endring av lovverket vil det være behov for god informasjon. Et godt skolemiljø (psykososiale miljø) er en av de viktigste faktorene for læring. Vi støtter departementet i å lovfeste informasjonsplikten på dette området. At det også legges inn en varslingsplikt, vurderer vi som positivt. Det vil være ett ledd i det systematiske og forebyggende arbeidet. Vi vil bemerke valg av ordbruk i 2. ledd; *kan skade eleven*. Begrepet *skade* kan fort oppfattes mest som fysiske skader. Fra dagens regelverk om at skolen plikter å varsle når skolemiljøet «kan ha negativ verknad» til «kan skade», vurderer vi dette som en innsnevring av varslingsplikten. For å sikre godt forebyggende arbeid mener vi det er uheldig med en slik innsnevring.

§ 9 A-9 Ordensreglement

Departementet beskriver en del utfordringer og et behov for opprydding i reglene om ordensreglementet. Dette kjenner vi oss igjen i fra tilsyn og klagesaker, samt en del henvendelser fra skoler. Ordensreglementet er et sentralt redskap i arbeidet med elevenes skolemiljø, og vi støtter derfor at dette flyttes til 9 A.

§ 9 A-11 Tvangsmulkt

Vi har flere erfaringer med kommuner som ikke retter seg etter Fylkesmannens pålegg, og som ikke vil gjøre nødvendige tiltak for å sikre enkeltelever et trygt og godt skolemiljø. Derfor

har vi i lang tid ønsket oss sanksjonsmuligheter overfor slike skoler. FMNO er positive til at det kommer et pressmiddel i form av en sanksjonsmulighet. Om tvangsmulkt er det rette middelet, er vi pr i dag ikke helt sikre på. Mulkt kan falle urimelig ut for kommunene. Vi ser en fare i at noen kommuner velger en «liten» bot framfor tid og energi til å rette forholdene som de selv mener ikke eksisterer. Vi er likevel ikke negative til en innføring av mulkt. Vi vil bare presisere at det vil være helt nødvendig med skolering og drøftinger omkring dette for å sikre ensartet og forutsigbar forvaltningspraksis. Dette kan gjøres som departementet skriver bl a gjennom standardiserte satser, makssatser, at mulkten ikke blir urimelig. Det betyr at faste satser kan bli vanskelig med hensyn til økonomiske forhold i ulike kommuner. En sum som vil være overkommelig for en stor kommune, vil kunne være svært utfordrende for en annen. Det bør framkomme tydelige kriterier for hva som skal utløse en tvangsmulkt.

Dersom det skal åpnes for tvangsmulkt, må det også være slik at den blir en reell sanksjonsmulighet, og ikke ha så mange forbehold at den ikke blir tatt i bruk.

Håndhevingensmyndighet

Hva gjelder begrepet *håndhevingensmyndighet*, ha vi ikke drøftet og kommet fram til noen forslag, men vi ønsker å være tydelige på at vi ikke opplever begrepet som særlig brukervennlig, hverken for oss, skolene, foreldrene og elevene. Vi mener at det da er mye bedre å benytte Fylkesmann-begrepet. Det er ikke så vanskelig og ukjent som det til tider hevdes.

Kort oppsummert merknad

Vi er usikre på om endringene med å flytte vedtaksplikten fra skolen til Fylkesmannen og erstatte den med en aktivitetsplikt vil medføre at saker løses raskere, enklere og tryggere. Videre at elever/foreldre skal melde til Fylkesmannen som vedtaksmyndighet der både elever/foreldre og kommune får klagerett på eventuelle vedtak, er vi redd kan føre til det motsatte av intensjonene. Aktivitetsplikten bør gjelde, men sammen med den bør skolene ha en vedtaksplikt, og som nå henvende seg til Fylkesmannen som klageinstans.

De øvrige endringer har vi ingen store motforestillinger til. Foruten aktivitetsplikten er det positivt både med en opplysningsplikt og åpning for sanksjoner. Også at det innføres informasjonsplikt og at regler om ordensreglement faller inn under 9 A. Slik vi vurderer det vil dette kunne forsterke og forbedre skolenes praksis slik at saker løses enklest og raskest på lavest mulig nivå. Vi tror også at dette vil bidra til bedre systematisk, kontinuerlig og forebyggende arbeid ved skolene.

Med hilsen

Ola Bjerkaas
assisterende fylkesmannen

Guri Adelsten Iversen
utdanningsdirektør

